GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 98.

W NIEDZIELĘ DNIA 9. GRUDNIA 1798.

Z Paryża d. 15. Listopada.

Nieporozumienia między naszą rzpltą i Szwecyą nie są dotąd ieszcze uprzątnione i zdaią się większym podlegać trudnościom. Dyrektoryat iak mowią, upiera się przytym ażeby obywatel La marque za posła naszego w Sztokolmie uznany został.

Mowią, że żadna wyższa zwierzchność nie dawała rozkazu, aby pałac Egalité (iak się niedawno stało) był woyskiem otoczony. Przypisuią to zbyteczney gorliwości iednego officyera, ktory miał bydź zato mocno naganiony, że niepotrzebnie trwogę zrobił. — Miano tylko do Temple i do innych tuteyszych więzień przyprowadzić osoby w Bruxelli i innych Belgickich mieyscach aresztowane.

Tuteysze pisma mowią, że w Neapolu odkryto spisek i z tego powodu aresztowano mnostwo osób, ale nayświeższe wiadomości z Włoch nic ieszcze o tym niewzmiankuią.

Chodzi pogłoska, iakoby iedna Hollenderska kompania oświadczyła, że podeymuie się dostarczać wszystkiego dla woysk rzplitey o 13 procentow taniey niż inni Liweranci, na co żadnego zadatku niechce, tylko żeby iey wypłacono w dobrach narodowych. Ale ta wieść zdaie się bardzo niepewna.

Utrzymywanie naszych więźniow w Anglii, które się regularnie wypłaca, wynosi teraz przeszło 1,200,000 Frankow miesięcznie. Więźniowie są dobrze utrzymywani bo na każdego prostego wydaie się codzień naymniey 24 Soldow.

Między niepewnemi tuteyszemi wiadomościami iest i to, że przeszłego W. Wezyra i matkę Sułtana stracono za spisek odkryty w Konstantynopolu.

W nocy na d. 7. t. m. dało się uczuć w Bordeaux trzęsienie ziemi, które w pobliskich okolicach nowe mury &c. poobalało.

Gwardya narodowa z Lill, ktòra do Belgium wyszła była powrociła teraz nazad do swoiego mieysca.

Wszystkie wiadomości, w tuteyszych pismach względem wyruszenia Buonapartego z Egiptu nie są bynaymniey urzędownie potwierdzone. Owszem upewniaią, że on się ciągle zatrudnia zrepublikanizowaniem Egiptu, że porobił wszędzie municypalności, że konwencya narodowa Egipcka ma bydź, albo iuż iest zwołana, że balony które na Egipcyanach wielkie wrażenie uczyniły, wiele pomagaią do dobrego powodzenia Buonapartemu, i że Koptowie i żydzi bardzo są do niego przywiązani oprocz Arabow włóczęgą bawiących się.

Mowią, że w Cysalpińskiey rzpltey młodzi ludzie od 17 do 28 lat moią bydź wybierani. Faypoult powraca nazad z Medyolanu do Paryża.

Oto iest pieśń śpiewana dnia 23 lipca w wielkim meczecie w Kairze, o ktorey dawniey namienialiśmy.

" Wielki *Allach* nie iest iuż więcey na nas zagniewany! Zapomniał o wykroczeniach, za które pokutowaliśmy przez długie od Mamelukow uciemiężenie! Opiewaymy miłosierdzie wielkiego *Allach*.

" Ktoż iest ten, co przed niebespieczeństwy morza i zapalczywością nieprzyiacioł kochanka zwycięztwa ocalił? kto iest ten, co przyprowadził mężnych z zachodu po nad brzegi Nilu? Jest to wielki *Allach!* wielki *Allach!* nie iest więcey na nas zagniewany, opiewaymy miłosierdzie iego. Beiowie Mamelukow spuścili sie na swe konie, stawili piechotę swoią w szyku do bitwy; ale kochanek zwycięztwa na czele mężnych z zachodu zniszczył piechotę i konie mamelukow. Jak promienie słońca rozpędzaią wznoszące się rano z Nilu wapory, tak mężni z zachodu rozproszyli armią Mamelukow. Gdy wielki *Allach* rozgniewany iest na Mamelukow, gdy mężni z zachodu prawą są źrzenicą wielkiego *Allach!* o dzieci ludzi schylcie czoło wasze przed sprawiedliwością wielkiego *Allach!* głoście miłosierdzie iego.

" Bostwem Mamelukow iest złoto, pożeraią oni pokarm ludu, głuchemi są na skargi wdow i sierot, uciskaią bez litości ubogich; dla tego wielki *Allach!* zniszczył nakoniec panowanie Mamelukow, wysłuchał modlitwy uciśnionych i stał się miłosiernym dla nich. Mężni z zachodu czcicielami są wielkiego *Allach*, szanuią przykazania Proroka iego, kochaią lud i uymuią się za uciśnionych, dla tego kochanek zwycięztwa iest także ulubionym wielkiego *Allach*, dla tego mężni z zachodu zasłonieni są niezłomną tarczą wielkiego *Allach!*

" Cieszcie się wy dzieci ludzi, że wielki *Allach* nie iest iuż na nas zagniewany! cieszcie się że miłosierdzie iego sprowadziło mężnych z zachodu, dla oswobodzenia nas od iarzma Mamelukow.

" Niech wielki *Allach* błogosławi kochankowi zwycięztwa, niech sprawi aby się woysku mężnych z zachodu dobrze powodziło. A my silnym ich ramieniem zniewoli wydobyci i wsparci opiewaymy wiecznie miłosierdzie wielkiego *Allach*.

Z Bazylei d. 15. Listopada.

Na dniu 19 październíka senat potwierdził wyrok rady wielkiey znoszący wszystkie cechy w rzemiosłach i każdemu dozwolił robić rzemiosła, stosuiąc się do ustaw; lecz wyłączono z pod tego profesye tyczące się zdrowia i bezpieczeństwa obywatelskiego iako to: aptekarzow, piekarzow i rzeźnikow.

Od trzech miesięcy mowiono po wiele razy w naszym prawodawczym ciele o postanowieniu ustawy względem emigrantow; ale tym się nie zatrudniano z powodu, iż dawnieysze ustawy nie broniły Szwaycarom opuszczać swoiey oyczyzny, lecz gdy od czasu zapadłey ustawy względem popisu woiennego wielka liczba ludzi młodych udała się za granicę, ciało prawodawcze uznało za rzecz potrzebną zatrudnić się ustawą o emigracyi, i o to iest co w tey okoliczności w radzie wielkiey powiedziano. Na sessyi d 6 listopada rapport o emigrantach był w porządku dziennym i kommissya proponowała zamienić w ustawę proiekt następuiący: " Zważaiąc, że prosta emigracya nie może bydź stosownie do trwaiących dotąd ustaw w Helwecyi za występek uważana; zważaiąc, że osoby emigruiące niezaczynaią wykraczać przeciw oyczyznie, aż od momentu, w którym w zamysłach przeciw rewolucyynych staraią się szkodzić wolności swoiey oyczyzny, wzbudzać iey wewnętrznych lub zewnętrznych nieprzyiaciół, i zniszczyć skład iey rządu; Rada wielka stanowi: Dyrektoryat wykonawczy iest wezwany do przesłania sądowi krymi nalnemu wszystkich pism w rękach iego będących, któreby dowodziły, że Szwaycarowie wchodzą istotnie i dopomagaią planom przeciw rewolucyynym, i do rozkazania aby rozpoczęto przeciw tym zdraycom swoiey oyczyzny sprawy podług używanego sposobu. „

Zimmermann uznaie takowe środki za niedostateczne i żąda odesłania do kommissyi. — Pelegrini " Z zimną krwią rozważał m rapport i nie waham się twierdzić, że iest zdrożny i przeciwny wszystkim prawidłom polityki. Konstytucya iasno nam okazuie nasze prawa i powinności „Obywatel winien oyczyznie samego siebie §. 14. — Winien iest wykonać przysięgę służenia swoiey oyczyznie i sprawie wolności i rowności iako dobry i wierny obywatel §. 24. Każdy obywatel iest urodzonym żołnierzem oyczyzny §. 45. Jakże więc można pogodzić te święte powinności obywatela z nieograniczoną wolnością emigrowania, którą mu kommissya przyznaie. Któryż patryota ośmieli się twierdzić, że emigracya w ninieyszych okolicznościach iest oboiętnym czynem? Jeżeli oyczyzna powinna zawsze polegać na swoich dzieciach, czyliż będzie im wolno opuszczać ią w tym momencie, w ktorym ludzie okrutni dla zamordowania iey podnoszą swoie zboieckie sztylety. Wykroczenie przeciw związkowi towarzyskiemu, złamanie przysięgi, zdrada, wszystko to, nie iest czynem oboiętnym, ale przeciwnie naywiększą zbrodnią. Emigracya zatym ściągnąć powinna całą naszą uwagę. Nie mniemam ia aby opinia, która każdą ustawę o emigracyi widzi bydź niedorzeczną, samowolną i despotyczną, miała uczynić iakie na umysłach waszych wrażenie. Bezwątpienia ustawa ta byłaby samowolną, gdyby emigracya była oboiętnym czynem, lecz że iest wykroczeniem przeciw konstytucyi, przeciw związkowi towarzyskiemu, i st zatym czynem niegodziwym. Zacznimy przeto od wezwania emigrantow do powrocenia na łono swoiey oyczyzny; powiedzmy im, iż oyczyzna otwarte ma ieszcze ręce dla przyięcia ich, i że wszystkich dawnieyszych przewinień zapomina; lecz ieżeli głuchemi się staną na głos natury i w uporze swoim trwaiąc nie

)2(

powrócą w czasie im oznaczonym, oświadczmy, iż uważani będą iako nieprzyiaciele, a maiątki ich skonfiskowane zostaną. Drugi śrzodek, który kommifsya nam proponuie rownie iest niedogodny. Dla czegoż przedmiot ten odkładać do ustanowienia xięgi ustaw cywilnych, ieżeli oko liczności nagłego wyciągaią ratunku? dla czegoż spoźniać zaradzenie bespieczeństwu oyczyzny, aż do momentu iey niebespieczeństwa, kiedy dzisiay nawet możemy się tym zatrudnić? Odwołuię się do Was Obywatele!.... Co do mnie przyznam się, iż nie znam takiey polityki, która zamiast uprzedzić zbrodnią, spoźnia się z iey ukaraniem. ,, — Pelegrini odrzuca rapport.

Cartier słysząc czytane słowo zważaiąc, wcale czego innego spodziewał się. — Widoczną iest rzeczą, iż kommifsya nic nie zrobiła. Żądano od niey ustaw przeciw emigracyi, a ona odwołała się tylko do dawnieyszych ustaw, które względem tego przedmiotu zupełnie milczały. Odrzuca rapport.

Freusch mowi za rapportem z powodow w nim przytoczonych. Escher, Nuce mówią w podobnym sposobie iak Pelegrini. Kuhn przywodzi rzeczpospolitą Ateńską, gdzie była ustawa zabraniaiąca w momencie niebespieczeństwa oyczyzny oddalać się za granicę albo bydź oboiętnym, wchodzi potym w rozbior niektórych szczegułow tych zasad, których kommifsyi trzymać się należy. Okazuie, iż powinna rozrożnić czas emigracyi przed albo po zaszłey rewolucyi, zamiary emigranta, iego sposob życia i postępowania, i względem tego wszystkiego proponować śrzodki przyzwoite do przeszkodzenia dalszey emigracyi. Nakoniec wnosi odesłanie do kommifsyi. Rada nic ieszcze względem tego nie postanowiła.

Z Londynu d. 16. Listopada.

Dnia 10 t. m. Tone naczelnik Irlandzkiego złączenia, przed sądem woyskowym w Dublinie był stawiony. Skoro mu oskarżenie o naywyższą zdradę przeczytano uznał się sam za winnego, lecz prosił aby mu powody swego postępku wolno było przeczytać, co mu po naradzeniu się sędziow pozwolone było, i iego dowody wraz z procefsem do wice krola odesłano. " Nie iest moim zamiarem zatrudniać was długiemi dowodami i słuchaniem świadkow, moie własne przyznanie oskarżenia czyni niepotrzebną całą tę formalność, która iak dla was, tak i dla mnie iest przykra. Com zrobił, zrobiłem z przekonania, nie żądam więc żadney łaski, bo nikt nademną nie będzie miał litości, przewiduię koniec moiego uwięzienia, i iestem na moy los przygotowany. Celem moiego życia była niepodległość moiey oyczyzny, i dla niey wszystkiem offiary czynił. Miłość wolności iest mi od natury i edukacyi wpoiona, dla tegom wszelkiemi trudnościami więzieniem i śmiercią nawet samą pogardził. Dostawszy się w niewolą byłem po kraiu w kaydanach włączony. Związek z Anglią uważałem zawsze iako nieszczęście Irlandyi, dla tegom wszystkich użył sposobow, ażeby ią oderwać, i 3 milliony moich współziomkow obywatelami uczynić. (Tu prezydent przerwał mu mowę, że ieżeli w takim tonie mowić będzie, sąd go daley słuchać nie zechce.) Widząc (mowił daley) Irlandyą bez obcey pomocy za słabą do zrobienia się niepodległą, szukałem wsparcia we Francyi i

Francuzka rzeczpospolita przyięła mnie. Żaden sąd nie może tych zasad osłabić, które mną powodowały. Nie powinienem za nic odpowiadać, co się w moiey nieprzytomności działo, i nigdym nic innego nie radził, tylko woynę otwartą, ale niestety! z obydwoch stron okrucieństwa dopełniano, na które się użalam. W tym życiu wszystko zależy od przypadku. Nie będąc Wasingtonowi rowny, muszę życie utracić. Jam iuż zrobił swoię powinność, i sąd teraz swoię zrobi. Człowiek taki iak ia, na okropność śmierci powinien bydź uzbroiony. Ja się w podobnych znayduię okolicznościach, iak emigranci Francuzcy, i mam prawo do tego szanownego postępku w iaki się rzplita Francuzka, z Charetem i Sombreuil obeszła gdy dla nich na śmierć woyskową zezwoliła. Gdy żądam bydź rozstrzelanym, to czynię dla tego mu duru, który noszę (bo się stawił u sądu w mundurze Francuzkiego jenerała adiutanta.) Żądam ieżeli bydź może, aby los moy w iedney godzinie był rozstrzygniony.,, — Dnia 12 listopada Theobald Tone przez sąd woyskowy za winnego zdrady naywyższey iest uznany i na śmierć osądzony. Dzisiay o pierwszey godzinie miał bydź tracony, lecz rano o godzinie 4tey nożem na obie strony ostrym garło sobie poderznał. Chirurg garnizonu Auslay, który go odwiedzał powiedział: że teraz z mieysca nie może się ruszać bez utraty życia. Lubo krtań w gardle nie iest naruszony, iednak mała iest nadzieia iego uzdrowienia.

Donoszą także z Dublina, że buntownik Holt poddał się lordowi Powerscourt, i że teraz siedzi w areszcie. Jest teraz w robocie handlowy traktat między Anglią i Portą, który w krótce się ukończy, i dla naszego handlu bardzo ma bydź pożyteczny.

Papiery nasze spadły na 54⅞. Rożne tego naznaczaią przyczyny między innemi i tę, że w następuiący wtorek krol w swoiey mowie żadney nie ma uczynić nadziei do pokoiu, lecz ciągnienie woyny nowemi siłami iak naymocniey zalecać.

Duński wschodnio Indyyski okręt Dunsfeld z Bengalu do Kopenhagi płynący, który od Francuzkiego kapra był wzięty, d. 29 p. m. od naszey fregaty Dyana znowu iest odebrany i do portu Dungaron zaprowadzony. Z liniowego okrętu Hoche, który z Angielskim okrętem Robust, i fregatami Hebe i Doni przybył 800 ludzi w Longschwili na ląd wysadzono, potem ich do Londondery i Newry odesłano, zkąd do Anglii popłyną. Fregata Hebe z Jenerałem Hardy i innemi officyerami Francuzkiemi popłynęła do Liwerpool, i iuż tam stanęli; fregata Latona i szalupa Shark będą 33 żaglow z rybami z Neusudland do Portugalii konwoiować

W ostatni poniedziałek urząd morski zrobił kontrakt na 130,000 par trzewikow.

Podpułkownik artylleryi Kohler, poszedł do Tureckiego państwa na jenerała brygady.

Xiążęta krolewiczowie Edward i Ernest w krotce na parow krolestwa będą wyniesieni, pierwszy z tytułem Xięcia Comberland, drugi Xięcia de Kent. Utrzymywanie ich każdego będzie wynosić 12,000 f. szt. P. Beersford z mowcą Irlandzkim niższey izby iuż kilka odprawił konferencyi względem złączenia Irlandyi z W. Brytanią.

W południowey Irlandyi iakaś nieiedność między Angielskiemi i Irlandzkiemi regimentami milicyi ma panować.

W Hiszpanii nie tylko przywozu Brytańskich towarow na neutralnych okrętach, ale też surowych materyałow z naszych kolonii zakazano. Dla tego inwentarz wszystkich Angielskich towarow w Hiszpanii spisano, i przedawać ich zabroniono.

Ministeryalna gazeta mowi, że dochody W. Brytanii są tego roku większe niż przedtym.

Liniowy okręt Tigien, na ktorym się Sydney Smit znaydował powrocił nazad do Plymut. Przybyły tam także zdobyte na Francuzach fregaty Embuscade i la Coquille o 44, a la Rezolue o 40 armatach. A 5 woiennych okrętow wyszło dla krążenia około Orient.

Znaiemy Gratan w Londendery z listy obywatelow tego miasta iest wymazany.

Dwor nasz iak mowią ieszcze z niektoremi mocarstwami traktaty handlowe zawrze, aby Angielskiemu handlowi coraz więcey pomagać, nad czem oppozycyyne pisma szczegulne wydaią uwagi.

D. 21 pażd: Angielska Eskadra wyszła z Gibraltaru z 4000 lądowego woyska. Jedni rozumieią, że ta wyprawa przeciw Minorce, drudzy, że do malty iest przeznaczona.

Z Paryża d. 19. Listopada.

Przedwczoray bywszy minister Truguet, ktory był na liście emigrantow położony, arestowany został. Lecz ma bydź wypuszczony na wolność pod warunkiem, aby iechał do Hollandyi, i ztamtąd o wymazanie z listy emigrantow starał się.

Dnia 14 listopada dyrektoryat w celu nadania mocy wyrokowi swemu pod dniem 8 postanowił wezwać związkowe i neutralne mocarstwa aby przedsięwzięły potrzebne śrzodki do ściągnienia w pewnym i oznaczonym czasie maytkow swoich, ktorzy się na woiennych i innych do Anglii należących okrętach znayduią.

Mowią, że iakiś Angielski okręt w okolicach Noirmutier kilku agentow na ląd wysadził. W Brest zatrudniano się nowym ambarkowaniem woyska lecz przyszedł przeciwny rozkaz i lud był znowu na ląd wrocony.

W radzie 500 za wniesieniem S iuthorent przyięto na rok 7 rezolucyą o podatku na rzeczy ruchome i wydatki, na mocy ktorey wszyscy urzędnicy został część swoiey płacy muszą oddawać; także od służących, koni, karet ma bydź nałożony podatek. Od karyolki 50 Frankow od kuczera 107 ma bydź płacone.

Mowią, że znaiomy Mesmer przybył do Paryża, i znowu swoie magnetyczne doswiadczenia ma rozpocząć.

Xiężna Marokańska czekała w Malcie na pozwolenie dyrektoryatu, aby mogła do oyczyzny powrocić to pozwolenie za dopomnieniem się Cesarza Marokań: otrzymała.

Przy armii, Reńskiey wystawiono przechodne Telegrafy, i na ten koniec ustanowiono kompanią telegraficzną.

Kassa zmiankowa iak wiadomo wielki cios odebrała. Już od 10tego listopada cisnęło się bardzo wiele maiących billiety, aby ie za gotowe pieniądze wymienić d. 17 dyrektor iey nie pokazał się, i cofnął ieden billet oświadczaiąc, że on kassie połtrzecia miliona iest winien. Wczoray rzucili się wszyscy do kassy ktorzy billety mieli, lecz ta, maiąc wiele dobr, ale

niedosyć pieniędzy do wypłacenia wszystkich billetow, musiała nakoniec swoie wypłacanie zmnieyszyć. Dozorcy kassy, którzy są tutay z naypierwszego handlowego domu oświadczyli, że po wypłaceniu swoich billetow ieszcze 1,800,000 Fr: w czystym kapitale maią, że naywięcey ich wexlow w przyszłym dopiero miesiącu maią termin płacenia, azatem, gdy kilka tygodni czasu będą mieli pozwolone, wszystkie billety zmienić potrafią, ieszcze niewiemy, czyli tuteysi kupcy będą billety kassy przyymować. Wczoray z rozkazu rządu kassa była woyskiem zasłoniona, z przyczyny, że zaczęto mowić iakoby kassę chciano rozbić. Lecz administracya kazała zaraz oznaymić, iż ponieważ jeneralny dyrektor kassy August Meneron zniknął, potrzeba stan kassy przeyrzyć, i że do dalszego urządzenia billety od 500 do 300,000 Frankow po iednemu tylko na każdą osobę co rano wymieniane będą.

Względem tey kassy zmiankowey, ktorey dyrektor Meneron uciekł, już się publiczność przez poczynione rozporządzenia zaspokoiła, gdy akcyoniści dla okazania przychylności rządowi oraz pewności i bespieczeństwa handlu summę 13 mill. 994,000 Frankow w billetach przez Meneron podpisanych na siebie przyięli i zaręczyli.

Z Londynu d. 19. Listopada.

W tey chwili, w ktorey Europa powszechną znowu woyną iest zagrożoną, są tacy ludzie, ktorzy pytaią się, iaki też los Francyi będzie? To co kray ten od lat 6 wytrzymał, to czego dokazał w tym przeciągu czasu, przechodzi wszystkie rachuby sztuki zgadzaiącey. Lecz inne zapytanie trudnieysze do rozwiązania podaią drudzy. Jaki los będzie narodu z 10 do 11 millionow ludzi złożonego, który przez skutki bez przykładnego swego powodzenia do tego stopnia przyszedł potęgi, iż w nayodleglejszych od siebie punktach ziemi, utrzymował woyska i flotty na wszystkich morzach, którego dług w przeciągu lat 6 podwoiony i do pół szosta milliarda zł: podniesiony został, a który w roku zeszłym na swoie zwyczayne i nadzwyczayne wydatki 580 mill. wyliczył; narodu, który tylu podatkami iest obarczony, iak żaden inny pod naywiększą przemocą zostaiący, a który iednak złożył dobrowolney offiary 28 mill. zł, narodu, którego reiestra handlowe od lat 7 więcey bankructw zawieraią, niż w połowie Europy kupcow się znayduie; nakoniec narodu, który w iednym porcie Londynskim więcey niż 3000 okretow liczy, a który przesławszy od lat 10 przeszło 150 mill. złotych na ląd stały, ieszcze iednak w banku swoim ma dosyć pieniędzy. Bez wątpienia obraz ten iest mamiącym, lecz któż się ośmieli dadź odpowiedź na zapytanie nasze, iak daleko ten narod zaydzie i co mu się może pomyślnego lub złego przytrafić?

W momencie gdy possessye W. Brytanii w Indostanię zdaią się bydź zagrożone nie odrzeczy będzie dadź poznać stan teraźnieyszy Anglikow w Indyach: Anglicy są samowładnemi panami Bengalu, i wielkiey części kraiu Bahar. Marratowie posiadaią resztę. Na brzegach rzeki Orixa Anglicy maią powiat Midnapour. Wszystkie te kraie wraz z powiatem Benares, zaymuią 160 mil Angielskich i około millionа ludności. Całkowitość ich dochodu

iest około, 3,050,000 f. szt. (122 milliony zło pol.) Sam Bengal z swemi przyległościami czyni 4,210,000, a koszta iego wynoszą 2,540,000, zostaie 1,610,000 f. szt. — Madras na brzegach Koromandelu przynosi 1,070,000 f. szterlin:, wydatki zaś iego 985,000, zostaie 85,000 f. szt. — Bombay na brzegu Malabaru kosztuie 500,000 f. sz. nad dochody. Na wyspie Sumatra posiadaią gubernią Bencoelen, lecz i ta 50 f. szterl. przechodzi swoie dochody. Można oszacować cały dochod kompanii Indyyskiey z cłem, solą &c. nie rachuiąc w to subsydyow Nababow, Oudy i Karnaty do 4,640,000 f. sz. (185,000,000 zł. pol.) Siły woyskowe w czasie pokoiu 10 Europeyczykow i 52 tysiące Cypayow. Kompania przedaie corocznie w Anglii towarow blisko za pół szosta milliona f. szterl.

Z Hagi d 20. Listopapada.

Kapitan Soutter, który nie wykonywał rozkazow admirała de Winter w ostatniey morskiey bitwie, a na którego rada woienna właśnie dekret miała gotowy, wczoray z swego więzienia uciekł.

Ma bydź ustanowione nowe urządzenie względem sądow woiennych co się tyczy osób woyskowych, aby prędzey, niż dotąd odbywały się.

Rząd nasz wyszle iednego agenta handlowego do Filadelfii. W podobnym charakterze uda się obywatel Nieuwerkerk do Madrytu zkąd nasz minister Valkenaer powroci i swoie mieysce znowu iako profefsor historyi w Leydzie obeymie.

Naynowsze listy z Bruxelli donoszą, że wolna żegluga na kanale między Antwerpią i Bruxellą znowu przywrocona iest. Municypalność Bruxelska rozpuściła także gwardyą narodową, a obywatele którym była broń rozdana muszą ią złożyć nazad u kommendantow swoich sekcyy. W Afsenedes był zabity kommifsarz dyrektoryatu, co gromadę 8,000 talarow kosztowało. Na zachodniey Skaldzie dała się widzieć mała Angielska flotylla, która chciała zapewne dodadź broni i ammunicyi insurgentom. Mowią w prawdzie, że insurekcya wybuchła także w Trewirskim; ale o tem nie ma ieszcze dowodnego doniesienia. Dodaią nadto, że krwawe spotkanie się także było z insurgentami w dawnieyszey Lotaryngii. Ale trzeba czekać na to potwierdzenia, gdy listy od Mozeli i Renu nic o tem nie wspominaią.

Ze Lwowa d. 12. Listopada.

Stosownie do odebranych wiadomości z Wołoch bardzo wiele tamteyszych boiarow uciekło do Bukarestu chroniąc się przed zemstą wzmacniaiącego się codzień Pasman Oglu, ktoremu pod czas oblężenia dowozu żywności broniłi. Oczekiwany tu iest margrabia de Chateler dla ktorego dom iuż naięto i przygotowano. Zamiar iego tu przybycia licznym podpada domysłom. Jedni utrzymuią, iż przeznaczenie iego ściąga się do obiardu granic wschodniey Gallicyi, a inni sądzą, iż ma upatrywać mieysca zdatnego na nowe twierdze.

Z Achen d. 22. Listopada.

Znowu dowiaduiemy się, że z Dyest wypędzeni buntownicy na nowo się tam zgromadzili, lecz ich woyska nasze iuż tak przycisnęły, że kapitulacyi żądać musieli. Oczekuiemy poddania się ich na dyskrecyą.

DODATEK

DO № 98.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 9 Grudnia 1798.

EDYKT.

Kommissya do uregulowania długow zachodnio galicyyskich Synagog naywyższym Patentem pod 18tym lutego 1797 wyznaczona, *Wszystkich wierzycielow Synagog, szczegolnie zaś duchowne zgromadzenia, starszych bractw, i przełożonych funduszow pobożnych, tudzież proboszczow, dozorcow szpitalnych, prowizorow funduszu edukacyynego i innych prywatnych wierzycielow, na prowencie krupki mięsa koszernego tey lub owey Synagogi zabezpieczone pretensye mieć się rozumieiących, niniéyszym edyktem upomina: ażeby ciż, a mianowicie wierzyciele Synagog tu w kraiu osiadli, powyżey iuż wzmiankowani, w przeciągu dwoch miesięcy, za granicą zaś mieszkaiący wierzyciele prywatni, do których duchowne zgromadzenia, starsi bractw, i przełożeni funduszow pobożnych, tudzież proboszcze, dozorcy szpitalni, i prowizorowie funduszu edukacyynego nie liczą się, w przeciągu czterech miesięcy od dnia zaszłey publikacyi swoie pretensye niepośredniczo do wspomnioney kommissyi likwiduiącey w porządney nocie, a maiąc do kilku razem Synagog, każdą w osobnym memoriale zgłosili, lub też zgłoszenie pretensyi do C. Kr. urzędow cyrkularnych, rzetelność takowey pretensyi złożeniem oryginalnych dokumentow dowodząc, tym pewniey podali; ile że w przeciwnym przypadku przełożeni duchownych zgromadzeń, bractw, i pobożnych funduszow, proboszcze, dozorcy szpitalni, i prowizorowie funduszu edukacyynego grzywnami 10 procentu od kapitału nie podanego wynoszącemi skarani, wierzyciele zaś owi, którzy swych pretensyi na terminie nie zgłoszą, niesłuchani, i z niczym na zawsze odprawieni bydź maią. Gdy wreszcie wielu wierzycielów noty swoie w tym przedmiocie do tuteyszych, wysokich rządow kraiowych iuż podało; więc przez ten edykt szczególnie owi wierzyciele rozumieią się, którzy się dotąd nie zgłosili. Dan w Krakowie dnia 9go listopada 1798.*

Jan de Platzer, Konsyliarz Gubernialny.

Z Medyolanu d. 12. Listopada.

Nowy plan skarbowy przyięty od naszego prawodawczego ciała zaczęto iuż przyprowadzać do skutku. Pomiędzy innemi podatkami postanowiono także taxę osobistą na wszystkich obywatelów od 21 do

60 lat, i taxę handlową stosowną do maiątku płacących. Właściciele kapitałow muszą podobnież pewną ilość zapłacić. W tymże czasie ogłoszono ustawę oddaiącą pod zarządzenie dyrektoryatu za 10 mill: 333 tysięcy liwr: dobr narodowych, które kupione bydź maią przez 333 familiy na 3 klassy podzielonych, i te zapłacić pewną część w gotowych pieniądzach obowiązane będą w przeciągu czasu 3 dekad. Summy te natychmiast użyte zostaną na utrzymywanie woyska Francuzkiego. — Podług wyroku dyrektoryatu wszystkie dochody biskupow sekwestrowane będą na korzyść rzeczypospolitey. Każdy biskup pensyą stosowną do posiadanych dochodow odbierać będzie. Obywatel Conti poiechał do Paryża z aktem przyięcia nowey konstytucyi.

Z powodu wybuchłych nowych rozruchow w Brescia, jenerał kommenderuiący ogłosił karę śmierci, dla wszystkich tych osob, przy którychby sztylet znaleziono. Nad uzbroieniem Mantui ciągle pracuią, fortyfikacye twierdzy S. Grzegorza znacznie także powiększono, i twierdzę Peschiera we wszystkie potrzeby opatrzono.

Z Medyolanu d. 3. Grudnia.

Procz wielu woysk Francuzkich, które tędy codziennie przechodzą, oczekuiemy tu na nowy ieszcze oddział 20,000 ludzi. — Odezwa, którą nasze prawodawcze ciało wydało do wszystkich zgromadzeń pierwiastkowych była następuiąca: " Wasze kreskowanie względem podaney wam konstytucyi będzie pierwszym uroczystym dziełem waszey samowładności, lecz obywatele niedaycie się mamić zwodniczym obrazem doskonałości. Kto szuka iey w dziełach ludzkich, ten nie zna ludzi. Pomniycie na to, iż niedostatek tego przymiotu w każdym dziele ludzkim znayduiący się, z czasem sami poprawić możecie. W krotkim przeciągu trzech lat, macie znowu przetrząsać konstytucyą, a doświadczenie przeszłości, mistrzyni rozumu, przyydzie wam na pomoc do iey odmiany i popraw. Będzie to wyższym ieszcze i znakomitszym czynem waszey samowładności. Nakoniec obywatele, wasi reprezentanci okazuiąc podległość i uszanowanie ku waszey samowładney woli sądzą bydź obowiązkiem donieść wam, iż wmieszani w poczet swoich współziomkow chcą sobie przynieść zaszczyt połączenia opiniow swoich z waszemi. „ Do tey odezwy przyłączona była deklaracya praw i obowiązkow obywatela wraz z konstytucyą podług odmian uczynionych przez obywatela Trouvé.

Z Rasztadt d. 19. Listopada.

Konklusum odpowiednie na ostatnią notę Francuzką na sessyi dzisieyszey ułożone zostało. Oto są zasady na których się wspiera. 1mo Deputacya przyymuie iako przyrzeczenie obowiązuiące, oświadczenie ministrow pełnomocnych rzpltey Francuzkiey, iż ustawy względem emigracyi nie tyczą się wcale narodu Niemieckiego i że żadnego mieć nie będą skutku po zawartym pokoiu, nie tylko względnie mieszkańcow ustąpionych kraiow, ale też ieszcze i względnie tych wszystkich osób które deputacya iako należące do narodu Niemieckiego przedostatnią swoią notą obięła. 2do Co się tyczy długow deputacya Rzeszy odmawia obciążenia Rzeszę temi długami, których ministrowie Francuzcy nie chcą wcale przyznać.

3tio Deputacya żąda utrzymania przy Rzeszy wyspy Buderich. 4to Obstaie przy odmowieniu zniesienia cła w Eisfleth i przy tym wszystkim, co względem tego przedmiotu w notach swoich poprzedzaiących wyraziła. 5to Zezwala na uczynione żądanie względem miast Frankfurtu, Hamburga i Bremen z wyraźnym iednak ostrzeniem zachowania w całości praw, wszystkim innym miastom Rzeszy służących (na puntk ten była rowność głosow) 6. Co się tyczy wysp Renu zezwala deputacya, aby wyspy położone na lewym brzegu Thalweg ktòre przed woyną czyniły granicę między dwiema państwami należały do Francyi, lecz pod pewnemi warunkami. 7 Obstaie tym mocniey przy artykule o twierdzy Ehrenbreitsztein przydaiąc, iż teraźnieyszy iey byt interessuie bespieczeństwo Rzeszy, a żadnego nie ma wziązku z bespieczeństwem Francyi, i że ta nie ma dostatecznych powodow do odrzucenia trwaiących umow, a tym samym w niebespieczeństwo podania bespieczeństwa państw sąsiedzkich.

Ministrowie Francuzcy odebrali wczoray nadzwyczaynego kuryera z Paryża.

Z Bruxelli d. 18. Listopada.

Insurgenci znowu Diest opuścili i schronili się do lasow. Korpus ich było 6000 ludzi mocne, iednak od woyska naszego w taką ciaśninę zapędzone było, że 400 insurientow w wodzie zatonęło, 100 z ich przedniey straży od naszey iazdy w sztuki rozsiekanych zostało; wiele im wozow, koni, i broni zabrano. Teraz cztery nasze kolomny buntowników ścigaią.

Jenerał także Bonard miasto Antwerpią i rożne mieysca od stanu oblężenia uwolnił. Wczoray i zawczoray wielu xięży z Lowanium i innych mieysc tu do więzienia przyprowadzono, ktorzy do portow rzeczypospolitey posłani byli. Przybył tu także zakładnicy z Diest, i ci do Paryża posłani będą.

DONIESIENIA.

Ponieważ podatek skurowego w Krol: mieście Lublinie od 1go styoznia 1799 poczynaiąc znowu wiecey daiacemu wypuszczony zostanie; przeto się ninieyszym każdemu o tym donosi, i arendowne warunki ustanawia.

1mo Cena fiskalna wynosi 9006 zł; ryn. 15 kr: czyli 36025 zł: pol:

2do Każdy chcący arendowac ma się zakładem 200 czer. złotych opątrzyć, ktoren przed licytacyą złożyc należy.

3tio Ma mieć każdy chcący arendowac kaucyą lub w gotowiźnie, lub też fideiussoryczną, całoroczney kwocie arendowney rowną.

4to Każdy arenduiący, ktory ten podatek naywyższym podaniem zalicytuie, obowiązany będzie, kwote arendowną kwartalnemi ratami zawsze z gory do C. K. kassy cyrkularney zaliczac.

5to Będzie kontrakt z tymże według zwyczaiu przez tuteyszy Krol: urząd cyrkularny salva ratificatione wysokich rzadow kraiowych prowizorycznie zawarty.

6to Każdy arenduiący, chociaż kontrakt rocznie zawarty będzie, wszelako takowegoż odstąpi, ieżeli w ciągu tego roku wzmiankowany podatek na rozkaz naywyższy inaczey urządzony, albo w cale zniesiony zostanie. Zaczym na ostatek.

7mo Chcacy arendowąć z rana o 9tey godzinie w Ces: Krol: cyrkularney kancellaryi Lubelskiey znaydowac się maią.

Z Ces. Kr. cyrkularnego urzędu. W Lublinie dnia 12go listopada 1798.

F. X. Schmelz.

Z Ces. Krol. pełnemocney Zadworney Kommissyi.

Dnia 8 stycznia 1799 puszczone będą w C. K. Zachodniogalicyyskiey gubernialney dyrekcyi expedytu w Krakowie, liwerunki:

1.) Na wszystkie gatunki Papieru. 2.) Piora. 3.) Opłatki. 4.) Swiece woskowe. 5.) Lak dla C. Krol. Gubernium, C. K. Apellacyi i C. K. Krakowskich szlacheckich sądow, dla buchalteryi prowincyonalno-rządowey, dla kassy głowney kameralney, dla administracyow cła, tabak i stępla, dla administracyi dobr rządowych, dyrekcyi budowniczey, urzędu menniczno-probiernego, dla urzędu fiskalnego, dyrekcyi policyi, i taxamtu jeneralnego, na ostatek dla sądow kryminalnych Krakowskich w trzech letnią dzierżawę, zacząwszy od dnia 1 lutego 1799, owemu, ktory się zobowiąże naylepsze materyały w cenie iak naytańszey dostarczać.

Ceny pierwsze dla tych Artykułow są:

Za ryzę papieru Hollenderskiego 4 fl. 15 kr. Detto detto ordynaryynego pocztowego 3 fl. 25 kr. Detto detto tak zwanego Kancellay Papier w wielkim formacie 3 fl. 55 kr. Detto detto do konceptu 2 fl. 20 kr. Detto detto Medyan papieru 11 fl. 30 kr. Detto detto papieru rygałowego 12 fl. 39 kr. Detto detto do pakowania w wielkim formacie 4 fl. 50 kr. Detto detto w małym detto 4 fl. 10 kr. Za tysiąc pior 10 fl. Za kopę wiekszych opłatkow 12 kr. Detto mnieyszych detto 6 kr. Za funt białych woskowych świc 48 kr. Za funt laku 1 fl. 48 kr.

Wreście ma się każdy na aukcyą przybywaiący końcem zabespieczenia skarbu w kaucya gotowych pieniędzy lub w kaucyą przyzwoitą fideiussoryczną, i w vadium w gotowiznie przed aukcyą złożyć się bydź maiącym 10 procentow summy odbytowey artykułu dostarczać się maiącego opatrzyć, ktore ostatnie owym licytantom, ktorzy nie zalicytowali zaraz po skończoney aukcyi oddane, owemu zaś, ktoren naywięcey podał, po rezultacie aukcyonalnym przez rząd kraiowy approbowanym i kontrakcie potwierdzonym w summę kaucyi złożoney bydź maiacey wrachowane lub po złożeniu kaucyi oddane będą i przeciwnie, ieśliby kontrahent od arendy zalicytowaney przed zawarciem kontraktu odstąpić miał, na rzecz skarbu przypaść ma.

Kaucya na dostarczenie papieru ustanawia się na 1000 fl. ryń. Pior 200 fl. Opłatkow 100 fl. Swic woskowych 1000 fl. i Laku 300 fl. ryń. Vadium zaś może na dostarczanie papieru, circa 500 fl. ryń. Pior 80 fl. Opłatkow 30 fl. Swic woskowych 500 fl. i Laku 160 fl. ryń. wynosić.

Wszystkie pobliższe warunki mogą życzący arendy tey, w tuteyszey gubernialney dyrekcyi expedytu zasiągnąć, i w tym sposobie poprzednie do rzeczoney dyrekcyi udać się. W Krakowie dnia 16 Listopada 1798.

Leopold Fryderyk Schmith.

C. K. Sądy Szlacheckie Krak: Galicyi zachodniey oznaymuią tym Edyktem Pani Jadwidze z Dzibonich Zegartowy, i iey mężowi Każmierzowi Zegartowi, iako i Franciszce z Dzibonich Stawski: że Pana Jan Nepomucen Michalczewski, Antonina i Benedykt Grątkowscy małżonkowie, iako też Maryanna i Jan Bystrzanowscy małżonkowie u tych C. K. sądow o przywrocenie do dawnego stanu na przeciw dwom dekretom: 1mu Ziemstwa Sandomierskiego pod datą 23 września 1782 r. 2mu Grodu Sandomierskiego pod datą 24 maia 1785 r. względem summy 10,000 zł. pol. przez niegdyś Xiędza Marcina Dziboniego pretendowaney, żałobę na nich podali, i opomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga, prosili.

Gdy zaś sądy te niemaiąc wiadomości gdzie obżałowani zostaią, lub czy wcale w C. K. Kraiach dziedzicznych znayduią się, imże Patrona tuteyszego Pana Liebicha z ich szkodą i ich kosztem zastępcą postanowiły, z ktorym procesś ten, podług ordynacyi sądowey, rozpocznie się i ukończony bedzie; oni przeto Edyktem nineyszym tym końcem upominaią: ażeby w czasie przyzwoitym, to iest: w przeciągu 90 dni sami się stawili, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłali, albo nakoniec innego sobie patrona obrali, tego sądom tym wymienili, i podług przepisu tych środkow prawa używali, ktore do obrony swey sprawy za nayskuteczznieysze osądzą; ile że w przeciwnym razie, podług ogiewu C. K. praw, wszelką niedogodność, z zaniedbania wynikaiącą, samiby sobie przypisać winni byli.

Jozef de Nikorowicz.

Darowski.

Jan Morak.

Z Rady C. K. Sądow szlach: Krakow: Galicyi zachod. w Krakowie d. 29 Października 1798.

Elsner.